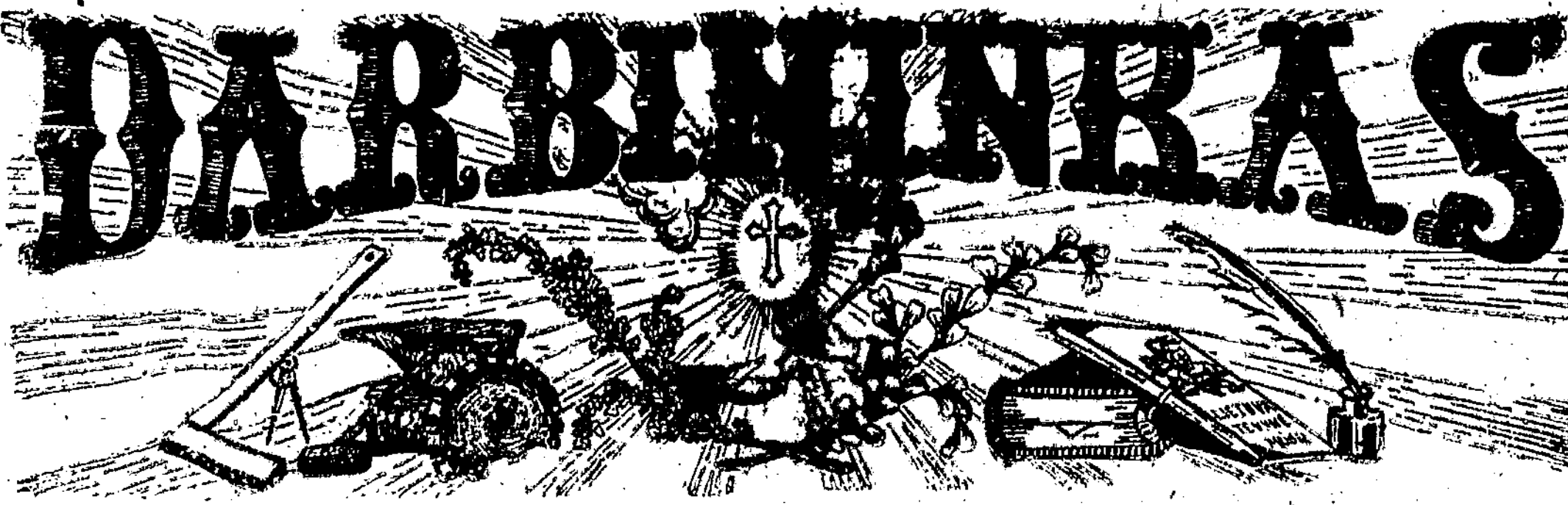

Katalikai turi suprasti, kad jų aukos ir pasiūlytos del katalikų spaudos sustiprinimo bus malonėmis Dievui ir pačiai Bažnyčiai, ir žmonėms naudingomis, negu pirkimas bažnytinio indy ir net negu bažnytinės apeigos. Pažinti to nesupras visi katalikai, mes negalime tikėtis sulaukti spaudos kuri atitiktų Katalikų Bažnyčios rimtybei ir pajėgoms. Žmonių vadai, pirmiausia gi kunigai, turi skatinti tai savo didžiausiu uždaviniu.

Vyskupas Kilian.

Organas Amerikos Lietuvių
Rymo Katalikų Buvimo
Juozapo Darbininkų
Sąjungos.

DARBININKAS
— RYMA —
UTARNINKAIS, KETVERGAIM IR
SUBATOMIS.
Metams \$4.50
Užrašų metams \$5.00
DARBININKAS
366 Broadway, Boston 27, Mass.
Tel. South Boston 620.

VOL. VIII, No. 96.

SUBATA, RUGPJŪCIO 25 D., 1923.

Kaina 5 centų

DIDELIO Miesto NELAIME

MIESTAS BE VANDENS

Omaha, Neb. — Šis miestas liko be vandens. Missonri upė ištveno ir užliejo purviną vandenį vandens rezervuarą. Purvas užkimo vandens įvadų dūdas ir negalima pumpuoti. Visas miestas liko be vandens. Pranto ne ir būnjamai suparalizuoti dirbtuvės užsidarė. Neturi vandens nei skalbinių plauti, nei nusiprausti, nei valgiams pasigaminoti. Ant greitųjų prasidejo buteliais pardavinėjimas vandens. Gaisrininkų paipos tapo sudurtos ir iš už 3,000 pėdų pradėta pumpuoti vanduo į ligonines. Ištikus gaisrui nuplėškėtu visas miestas.

ATVYKSTA MOKSLEIVIŲ

Pekinas. — Amerikos laivų President Jackson atvyksta Amerikon 173 Chinijos studentai. Jie įstos į įvairias Amerikos mokslo įstaigas. Tuo pat laivu atvyksta 29 rusai studentai.

\$104 SAVAITĖJE.

Chicago. — Plastererai uždirba savaitėje po \$104 ir daugiau. Kitų profesijų žmonės ketina mesti savo augštas vietas ir eiti plasteriauti. Vienas inžinierius, baigęs Washingtono Universitetą jau virto plastereriu.

KUN. JER. VAIČIŪNAS
Cicero, Ill. lietuvių klebonas. Vienas veikliausių Amerikos lietuvių veikėjų. Gerb. veikėjas pastaruoju laiku lankėsi Naujojoje Anglijoje ir aplankė "Darbininką".

ATVYKS RUGSEJO PABAIGOJ.

London. — Buvusis Anglijos premieras Lloyd George pranešė Amerikos ambasada, jog jis atvyks Amerikon pabaigoje rugsėjo mėnesio.

Pasakė, ko nori

KO NORI.

Paryžius. — Francijos valdžia davė atsakymą Anglijai reparaacijų notos reikale. Atsakymas yra 50 puslapių mašinile atmuštų puslapių. Dokumentas turi apie 15,000 žodžių. Francija reikalauja sau 26,000,000,000 auksinių markių iš Vokietijos. Be to Vokietija turinti atmokėti Francijos skolas Anglijai ir Amerikai.

Francija tikinti, kad Vokietija išgalinti tą padaryti. Francija inėjusi į Vokietijos Ruhrą, kad Vokietiją priverstus mokėti.

Francija būsimanti Ruhrą, kol Vokietija išmokės skolas.

Francija nemokėsianti skolų nei Anglijai, nei Amerikai iki ji negausianti reparaacijų iš Vokietijos.

Francija netikinti, kad reikėtų kokios nors tarpinatinės komisijos ištirti Vokietijos pajėgas mokėti.

VESIAUSIA DIENA.

New York. — Pereitę septynių mėnesių termometras rodė 53 laipsnius. Tokia vosi diena rugpj. m. tik 1876 m. tebuvę pasitaikiusi.

PAŠTO ORLAIVAI.

San Francisco, Cal. — Pirma laivų iš New Yorko atlektų pašto orlaivis. Atnešė 400 pašto siuntinių. Kelionė padarė į 34½ valandų.

PATVIRTINO.

Konstantinopolis. — Turkijos seimas užtvirtino alijantų turkų sutartį. Lozanoje padaryta.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

RŪPINKIMĖS KLAIPĖDOS KRASTU.

Klaipėdos Krašte, ryšiams su Didžiąja Lietuva daryti, o teisingiau sakant paštui, muitinėms ir Netiesioginių Mokesčių Monopolizmas tvarkyti bei valdyti, yra atsistoti atstovai bei igaliojiniai.

Lietuvos Vyriausybei atstovai yra — Aukštasis Lietuvos Vyriausybės Igaliotinis.

Rodosi savaini būtų aišku, jog visi tie pašto, muitinių ir tt. igaliotiniai turėtų tiesioginiai priklausyti nuo Aukštojo Lietuvos Vyriausybės Igaliotinio, jog santykiai jį su pastaruoju turėtų būti tiksliai tam tikru "santykiu į teisybę" ar patiesiai, statutu ar kaip kitaip jį galima būtų pavadinti, apibrėžti. Tik, deja, kad to nėra. Užtat kenčia krašto ir mūsų Valstybės reikalai.

Negalima taip pat apieiti ir kito dienos klausimo — tai informacijos stokos. Ar čia šiekštumo, ar nežinojimo dė-

ka, bet iki šiol prie Aukštojo Igaliotinio nėra Informacijų biuro. Kas įvyksta krašte, nieks tiksliai nieko nežino. Aš manau, jog vokiečiai šimtą kartų geriau informuoti apie Klaipėdos Krašto vidaus padėtį negu mūsų Vyriausybės arba net ir Klaipėdos Krašto Atstovai. Mūsų laikraščiai geriau mus informuoja apie Latvius ar Estus kaip apie Klaipėdiečius. O su Klaipėda arčiau susipažinti būtų labai pravartu. Reikia pripažinti, jog tame krašte kultūra aukštesnė negu Lietuvoje. Mūsų ūkininkai, ką važinėja Danijon, tuo tūpu pilnai užtęktų, kad važiuotų dažniau Klaipėdon. Mūsų ūkininkams reikėtų žiūrėti tvarkingo mainų ūkio.

Tas reikalas fektų rūpin-tis mūsų Vyriausybei, jei ji nori Klaipėdos krašto at-čiai pažinti ir jį pažinti aukštesnės kultūros išdavus savo kraštui naudoti.

**SKAITYKIT IR PLATINKIT
"DARBININKĄ"**

NEPAPRASTAS GAISRAS

UŽSIDĖGĖ

AUTOMOBILIUS
No. Hingham, Mass. — Vėlai vakare automobilius smogė į trokš. Automobiliaus gazolinas eksplodavo ir visas automobilius atsirado liepsnose. Jame buvo du vyrai ir mergaitė. Ir visi žmonės sudegė.

PRIEŠ PROHIBICIJĄ

Paryžius. — Suvalstijų senatorius Couzens, kuris dabar lankosi Francijos sostinėje skelbia, kad kongrese susidarysias alaus blokas, jei Henry Ford bus išrinktas prezidentu. Sako, kad Henry Ford esąs prohibicijai priešingas.

VELNISKAS GRIPAS

Richmond, Va. — Atsirado nauja žymama liga, kuri praminta velnišku gripu. Jau trys žmonės nuo jo mirė. Apsirgusių žmonių ta liga esą arti 1,000.

AUTOMOBILIAI

BE GARADŽIŲ
Detroit, Mich. — General Motors Corporation pradėjo daryti bandymus išdirbti tokius automobilius, kuriems nereikėtų garadžių. Tokių automobilių užlaikymas pigėtų ir turėtų didžiausią pasisekimą. Naujieji automobiliai bus taip padaryti, kad negestų būdami ant oro.

AUSKARIAI IR BRASLETAI

Athboro. — Pastaruoju laiku Amerikos moterys griebėsi auskarų ir brastėtu mados. Tų daiktų išdirbys-tės daro milžinišką biznį. Dirbtuvės nesėja užsakymų pildyti.

PAKĖLĖ ALGAS.

New York. — Teatru muzikantams tapo pakeltos algos. Gaus pakelti nuo \$8.00 iki \$18.00 savaitėje.

Bepigu šiems streikuoti

KODEL STREIKAS NESIBAIGIA

London. — Jau kelinta savaitė, kai eina dokų darbininkų streikas. Tie streikininkai gyvena miestuke, vadinaime Borough of Poplar. Tame miestuke viršų turi socialistai. Tai žinoma jėga kaip tik darbininkų prie-teliai paskubo streikininkams talkon. Tuoj paskelbė iš miesto kasos streikininkams algas. Nevedeliams mokama po \$5.25 savaitėje, o vedusiems po \$12 savaitėje. Toliau paskelbė, kad streikininkai neprivalo randyti mokėti. Daugis ty streikininkų dabar streikuodami geriau uždirba, negu dirbdami. Taigi jie būtų paskutiniai dūmniai, kad nestreikuotų.

Šitas streikas miestukui atneša \$30,000 savaitėje.

NUSISKANDINO

Niagara Falls, N. Y. — Nežinomas žmogus apie 65 m. amžiaus nušovė į vandenspuolį. Jam buvo mėsė virvė, bet jos nepaisė ar negalėjo pagriežti.

DAR NEATSIGAUNA.

Bernas. — Jau prieš porą metų Šveicarijos socialistai buvo užsiminę apie apkrovimą kapitalo dideliais mokesčiais. Ir davėta iki to, kad buvo pavesta žmonėms nubalsuoti. Pereitą žiemą nubalsuota, kad atmesti tą sumanymą. Bet išgąsdinti piniguočiai išmė iš bankų pinigų ir nugalėno į Holandiją ir Angliją. Šveicarijos frankas nupuolė pramonė ir biznis sumažėjo ir iki šiol dar neatsitaiso.

SOCIALISTAI SUARDE UNITAS.

Milan. — Prasidėjo Italijos Darbo Federacijos suvažiavimas. Suvažiavo delegatų kolektas tūkstančių. Toji organizacija buvo išaugusi į 2,000,000 narių. Bet socialistai ir pačią Federaciją vadovauti privarė prie to, kad prie Federacijos beliko 500,000 narių.

Japonijoje išleista įstatymas, apdraudžiantis pramonės darbininkų sveikatą.

Nesmagi pranašystė

BUS BIAURI

ZIEMA.

Washington. — Oro būras pranašauja baisią žiemą. Ateinanti žiema būsimanti šalta, snieginga ir audringa. Nuo rugsėjo mėnesio 1922 m. saulės šiluma kaikiuriam laikui puolė. Tas atsiliepė ant oro, ypač šiaurinėse šalyse.

PASKYRĖ 1,000,000 RUBLIŲ.

Moskva. — Rusijos raudonasis internacionalas paskyrė 1,000,000 auksinių rublių savo vienmėnčiams paremti Vokietijoje.

GEDULAS BAIGSIS RUGSĖJO 3

Washington. — Suvalstijų laivynas gedulo reiki-mą del prez. Hardingo mirties baigė rugs. 3 d. 8 val. išryto. Veliava bus pakolta iki višaus stiebo.

DAUGELIS NORI DARBO.

Pittsburg. — Kai plieno dirbtuvėse tapo įvesta 8 valandų darbo diena, tai daug norinčių gauti darbą vaikšto apie dirbtuvių vartus. Tie darbininkai apleido kitas pramonės ir nori darbo plieno pramonėje.

DEMONSTRACIJA.

Rymas. — Artinasi metinės sukaktuvės, kada fašistai paėmė Rymą. Tas įvyks spalio mėnesį. Tada bus Ryme milžiniška demonstracija. Be kito ko padangės skrajos 500 orlaivių.

LITAI!

Kiekvienas lietuvis ar lietuvių tautai atsimena savuosius Lietuvoje ir tautai juos sušelpia pasiųsdami jėms dovanų — litais.

"Darbininko" raštinėje pasiuntimas litais yra daug parankesnis ir greitesnis negu kur kitur. Taipgi litų kuras yra pigesnis. Taigi ar neverta kreiptis pas "Darbininką" persiuntime Lietuvon savo giminei dovanų?

"Darbininkas" perlaidy parlaymie jau 5 mėnesiai kaip tarnauja savo broliams ir iki šiol viskas eina kuogeviausia. Yra tikimasi, kad ir ateityje kiekvienas darbininkas kreipsis pas savuosiu ir eaus teilingiausi visame patarnavime.

Klausdami informacijų ar pinigų kainų visuomet adresuokite:

"DARBININKAS"
366 West Broadway, South Boston, Mass.
ir gausite greitą nuoširdų atsakymą.

KIEK BEDARBIŲ.

London. — Anglijoje ne darbas vėl didėja. Vien pastarąja savaitę bedarbių armija padidėjo ant 20,000. Dabar iš viso bedarbių yra 1,212,000.

MOKYS BE ANGLIŲ APSEITI.

Washington. — Valdžiai rūpinis, kad žmonėms ne būtų bėdų ateinančią žiemą jei įvyks kietųjų anglių streikas. Valdžia plenuoj pamokinti žmones vartoti kitas anglys vietoj kietųjų. Del to būsia įsteigtos viešos pamokos.

MOKSLUI IR LABDA- RYBEI.

Bucharestas. — Rumunijos žydai milijonierius Joe ques Elias padarė testamentą ir užrašė \$5,500,000 mokslo ir labdarybės reikalams. Tą sumą pavedė Rumunijos Akademijai. Tų pinigų naudojimas prasidės nuo spalio m.

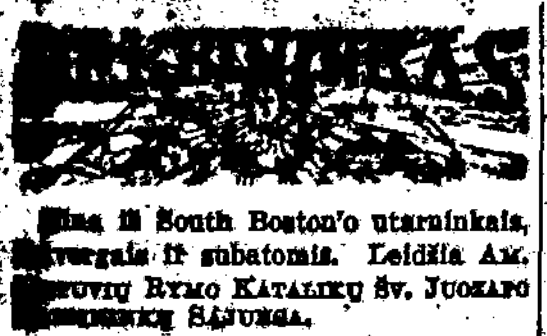
Nei vienas iš milijonieriaus giminaičių nesipriešintam testamentui.

SUGRĮŽO DARBAN-

Lynn. — Šiaučiai lasteriai nutarė grįžti darban. Algos tapo pakeltos ant 17½%. Reikalavo pakelti ant 25%.

UŽTEKS KETURIEMS MĖNESIAIS.

Washington. — Pagal valdžios aprokavimų kietųjų anglių sandėliuose tiek yra, kad jų užteks keturiems mėnesiams.

DARBININKAS

(THE WORKER)

THE LITHUANIAN TWO-WEEKLY PAPER
Published every Tuesday, Thursday,
and Saturday by St. Joseph's Lithuanian
Catholic Association of Labor.

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

Subscription Rates:
Yearly \$4.50
Boston and suburbs \$5.50
Foreign countries yearly \$6.50

UŽSIENINĖS ALIJANTŲ SKOLOS

Sulgi labiausia patikrinę davinių. Didžiojo Karo pameji kaltininkai yra vokai, nors kitų valstybių ir gal nepriderėtų už šventų stalo sodinti. Karas skola na paskandino ne vien vokiečius, bet ir pačius Alijantus. Iš Europos nelaimių labiausia prasigyravo Amerika ir Japonija. Šiandien daugiausia kenčia pati didžioji karo kaltininkė — Vokietija. Mielasirdingieji kapitalistai norėtų kad Francija pirmoji susimylėtų ant Vokietijos ir jai didumą skolų dovanotų. Bet, žmoniškumo atžvilgiu, mielaširdystės darba turėtų pradėti turtingiausieji, t. y. amerikoniai. Nuosekliai dirbant galima būtų šį darbą išplėsti ir visame pasaulyje. Pavyzdžiui, Amerika dovanotų Anglijai 3 milijardus dolerių skolų; Anglija tiek pat dovanotų Francijai, gi Francija — Vokietijai, ir t. t. Tuomet ne vien Vokietijos padėtis pagerėtų, bet smarkiai muštų ir visos Europos pulsas. O ir Amerikai tai būtų sveika, tik gal neįskarto ji tai pajustų. Bet turtingas Dėdė Samas gerai valgo, gerai miega ir iš Europos vargu juokiasi. Ir ko jam nesijuokti ant aukso aruodo sėdint? Parako dūmai akis juk negraujia...

VISUR KALBAMA APIE NUSIGINKLAVIMĄ

O ginklais vienok barškina. Valstybės kaltina viena kitą militarizmu, o visos iki dantų apsiginklavo. Kai amerikonas žiūri per Atlantą į Franciją ir mato ten stipriausią armiją, tai jis užmiršta, kad Amerika daug daugiau už francizius dolerių ginklams išleidžia, nes nūlaiko didžiausį karo laivyną. Tai pat reik pasakyti ir apie Angliją. Rusijos armija, kad ir nelabai išmokinėta, visgi skaitlingiausia pasaulyje ir neblogai apginkluota. Vienų ginklų valdžioje žeme, kitų platiukoje žūromis ar skrido oru, vienok visi leidžia didžiausius lūžtus neprofingiausiems išmislui, pavojingiausiems

žaislui. Žinoma, kiekvienas randa sau pateisinimą. Ir kol pasaulis neprisiartins prie Kristaus Evangelijos, kol tautos nesupras sveikėnio patriotizmo pagrindų, tol ginklai ras sau pakankamą garbintojų ir valdys pasaulį. O tai dar tolimas laikas. Juk šiandien amaričia ne vien politikoje viešpatuoja, ji užgula žmonių širdis ir protus. Milionai moderniškujų stabmeldžių (jų dalis laisvamanių ar socialistais vadinasi), milijonai ir krikštytų pagony pavylai ar aktyviai pastoja Evangelijai kelią į žmonių sielas. Viešpatuojant pasaulį prieš krikščioniškai pasauliškai, sukiu tikėtis idealų (varkos ir ramybės laikų). Priversti esame kol kas tenkintis netobula, bet

praktingesnė išeitimi.

Liečiant tik vieną labiausia verdantį Europos kampą, Reing ir Ruhro kraštą, kyla Francijos nusiginklavinimo klausimas. Kol visa Europa ginkluota, tol viena Francija turi 660,000 karvių, gerai išmokintų ir puikių apginkluotų. Ji sutinka šią savo armiją sumažinti 200,000 (reikia palikti tik 460,000), jog Anglija pasidėdėtų tiek pat (200,000) kariuomenės Francijai pasiūstyti, jei šią pamėgintų vokiečiai vėl užpulti. Bet visi žino, kiek daug nesustiprintų yra tarp anglių ir francizų, jog judviečių sutarimas šiom tarpu vargiai galimas. Žinoma, jei Francija liktų tik su 460,000 karvių, tai šitokia armija nebūt jau taip didelė, žinant jog Francija su kolonijomis turi 90 milijonų gyventojų, išskirstytų visose penkiose pasaulio dalyse.

Rusų ir lenkų nusiginklavinimas galimas būt tik tuomet, jei Rigos sutartis būtų peržiūrėta ir Vilniaus klausimas Lietuvos naudai išspręstas. Bet to iš lenkų negalima ir laukti. Jie barškina ginklais, kol patys jais pirsčius susikiš. Žodžiu, prie dabartinių sutarčių (bent Europos Rytuose), nusiginklavinimas negalimas.

MARŠRUTAS

Kun. F. KEMŠIS, L. D. K. S. laikais laukysis šiose Lietuvos kolonijose:

- Rugpj. 26, Kenosha, Wis.
- Waukegan, Ill.
- Rugpj. 27, Cicero, Ill.
- Rugsėjo 2, Dayton, Ohio.
- Rugsėjo 3, Cleveland, Ohio.
- Rugsėjo 4, Akron, Ohio.
- Rugsėjo 5, Youngstown, Ohio.
- Rugsėjo 6, Pittsburgh, Pa.
- Rugsėjo 7, McKees Rocks, Pa.
- Rugsėjo 8, Homestead, Pa.
- Rugsėjo 10, DuBois, Pa.
- Rugsėjo 12, Scranton, Pa.
- Rugsėjo 13, Forest City, Pa.
- Rugsėjo 14, Duryea, Pa.
- Rugsėjo 16, Pittston, Pa.
- Rugsėjo 16, Wilkes Barre, Pa.
- Rugsėjo 17, Tamaqua, Pa.
- Rugsėjo 18, Mahanoy City, Pa.
- Rugsėjo 19, Shenandoah, Pa.
- Rugsėjo 20, Silver Creek, Pa.
- Rugsėjo 21, Minersville, Pa.
- Rugsėjo 22, Girardville, Pa.
- Rugsėjo 23, Philadelphia, Pa.
- Rugsėjo 24, Philadelphia, Pa.

FEDERACIJOS SEIMUI BESIARTINANT

Šio mėnesio gale Chicago susilauks Amer. Liet. R. K. Federacijos Seimo. Švartslis jis svarbiuosius mūsų išsivijojos ir Lietuvos klausimus. Tų klausimų tarpe bene daugiausia svarbos turės šie keturi: 1) santykiai su Lietuvos valdžia ir "valdiška" visuomene, 2) moksleivijos šelpimas, 3) kolegijos ir 4) katalikų universito klausimas. Šiais klausimais mes ir norėtume prieš Federacijos Seimą pakalbėti, nors mūsų žodis ir neturės ten nuleidžiančios prasmės.

Santykiai su Lietuvos valdžia.

Keliant klausimą ar mūsų Federacija privalo ir toliau remti Lietuvą, šiandien pridera mums atskirti dvi Lietuvių: oficialę valdišką ir laisvą visuomenę. Valdiškoji Lietuva, kurioje turi įtakos ir galės ne vien Ministrų Kabinetas, bet ir vadovaujančios partijos (kr. dem. ir valst. liaud.), daliai net ir Katalikų Veikimo Centras, mūsų išsivijimą nuolat ignoravo, o p. Carnegie atsaikymas yra to ignoravimo galutinis apvaisinimas. Valdiška Lietuva buvo svarbi tik mūsų istoriškai. Gavusi dolerį ji iš mūsų juokiasi. Todėl savo šiek-tiek gerbiaučios Amerikos lietuvių katalikų įstaigos turėtų tuojus nutraukti visokią paramą valdiškai Lietuvai, kuri taip blogai atstovauja tikrajai Lietuvai. Mūsų baiktas turėtų padėti ne vien pačią valdišką, bet kiekvieną organizaciją ar įstaigą kuri tik turi įtakos valdžioje arba yra kurioje nors jos priklausomybėje. Kai negaus iš mūsų pinigų ir moralės paramos, tai gal ir krikščionių demokratų partija uoliau gins katalikų reikalus ir Kat. Veikimo Centras gal pradės toji pati kryptį veikti. Žinoma, valdžios ragaišį valgančios įstaigos ir toliau galės siųsti Amerikon aukų ubagautus, bet mūsų spauda neturėtų ant jų ragaišio svesti. Jie ne mūsų, tik mūsų dolerių draugai. Būkta bus progos pradėti kalbėti ir nuo Kat. Veikimo Centro, kuris tikisi amerikiečių paramos savo naujų skoloms išmokėti. K. V. Centras ne veltų organizacija. Aplink jį spiečiasi žymiausi Lietuvos politikai. Jei jie pamotų, tai net abejotės, kad Lietuvos ministrin Vašingtono būtų tik katalikas. Kas kita

Kolegija.

Šio klausimo galop juk reikia kas nors daryti. Juk negalime leisti, kad visa mūsų moksleivija ištūstėtų. Reikia išgelbėti nors mažą dalelę, kuri paskiau ir kitus patrauktų į lietuvištes kelius. Be to, su apgailestavimu turime pastebėti, kad Amerikos universitetas nesutveria inteligentinės atmosferos. Jis gamina prasišvietusių amatininkų, bet labai retai teduoda gilesnių inteligentų. Tad reikia arba šia steigti pavyzdinę lietuvišką kolegiją, arba Lietuvoj. Už 500,000 dol. šia pastatytume tik naują kolegiją (greičiau tik High School), o Lietuvos už 200,000 dol. būtų graži amerikoniška kolegija, galinti lengvai konkuruoti su geriausiomis tos pačios rūšies mokyklomis Amerikoje ir Europoje. Amerikoje tokių mokyklų užlaikymas reikalauja kasmet nuo 40,000 iki 80,000 dol. aukų, gi Lietuvos jį būtų užlaikoma valdžios išlomis, kaip ir visos privates gimnazijos, Lietuvoje jai nebūt pavyojus. Tuom tarpu čia gyvena 100

tikroji Lietuva.

laisva nuo svetimos įtakos, pilna gerų norų, siekianti šviesos ir kultūros, susispietusi į laisvą visuomenę organizaciją. Ši nepolitikuojanti Lietuvos visuomenė nėra kalta valdžios klaidų, tai šią visuomenę mes ir turime remti. Visuomenė moksleivija (inteli-

nikus) ir jaunimą (pavarininkus). Valdžios įstaigos tegu laikosi iš mokesčių, nes aukos jas pabaigtų tvirtinti. Aukos palikime tai visuomenės daliai, kuri auga mokyklų bolševikų ar lenkų įtakos, kuriai labiau rūpi kultūringa Lietuva.

Moksleivijos šelpimas.

Latvianus, čekams, šveicarams ir kitoms kultūringoms tautoms kiekvienam gyvenimui milijonai pripuola apie 3000 universito studentų. Vienam milijonui lietuvių tenka tik apie 400 studentų, o ir tie vargsta didelį vargą. Kultūrinė, ekonominei ir politinei savystovybei išlaikyti reikia ir mūsų tautai pasivyti latvius, Lietuvos žydus, čekus ir litus. Kol neturėsime inteligentų didelio pertekliaus, tol negalėsime susilaukti Lietuvoje tobulesnės tvarkos ir ekonominės gerovės. Apie dvasinę kultūrą nėra ir kalbos, nes jai kelti reikia ne bile inteligentų, bet drąsių mokslo ir doros kovotojų. O tokių pas mus labai ir labai mažai. Tai Tautos Fondas turėtų dėti didžiausias pastangas, kad pagamintų kuodaugiau stipendijų. Studentiją reikėtų koncentruoti į Louvaino (Belgijoj) ir Fribourgo (Šveicarijoj) universitatus. Studento pragyvenimas ir mokslas metams kainuoja: Šveicarijoje ir Anglijoje \$450, Belgijoje ir Francijoje \$350-400, Lietuvoje apie \$200 ir Vokietijoje \$100.

Pirmenybės reikėtų teikti tiems studentams, kurie pasirūpinka studijuoti žemdirbystės, technikos, komercijos, medicinos, gamtos ir teisių mokslus, nes filosofų, teologų, istorikų, literatų bei filologų ir dabar šiek-tiek yra ir daugelis jų mokslų mokėsi. Turinči per daug poėtų, jo permaža inžinierių.

Šio klausimo galop juk reikia kas nors daryti. Juk negalime leisti, kad visa mūsų moksleivija ištūstėtų. Reikia išgelbėti nors mažą dalelę, kuri paskiau ir kitus patrauktų į lietuvištes kelius. Be to, su apgailestavimu turime pastebėti, kad Amerikos universitetas nesutveria inteligentinės atmosferos. Jis gamina prasišvietusių amatininkų, bet labai retai teduoda gilesnių inteligentų. Tad reikia arba šia steigti pavyzdinę lietuvišką kolegiją, arba Lietuvoj. Už 500,000 dol. šia pastatytume tik naują kolegiją (greičiau tik High School), o Lietuvos už 200,000 dol. būtų graži amerikoniška kolegija, galinti lengvai konkuruoti su geriausiomis tos pačios rūšies mokyklomis Amerikoje ir Europoje. Amerikoje tokių mokyklų užlaikymas reikalauja kasmet nuo 40,000 iki 80,000 dol. aukų, gi Lietuvos jį būtų užlaikoma valdžios išlomis, kaip ir visos privates gimnazijos, Lietuvoje jai nebūt pavyojus. Tuom tarpu čia gyvena 100

proc. patriotai.

Federacijos seimas turės progos pasisakyti, kaip jis mano praktikoje išrišti šį klausimą. Lietuvoje jį jau bando teigiamai ir rimtai risti Kultūrinė Bendrovė "Knyha", kuri anglosakų tipo kuriamon pavyzdin gon mokyklon jau rengiasi kviesti Amerikos lietuvių jaunimą ir Vilniaus krašto persekiojamus moksleivius. Gal Federacija ras galimybę šį darbą paremti ir pasikubinti? Juk tai labai svarbu net Vilniaus atvadavimo žvilgsniui.

Katalikų Universitetas.

Šiam universitui Amerikos lietuvių surinko virš \$40,000. Jeigu toji suma tris kartus padidėtų, tai galima būtų pradėti pirmąjį rūmą statyti. Juk nėra būtinai, kad visi fakultai iš kar to atsistotų. Galima būtų pradėti trimis mažiausia kaimuojančiais fakultais: teologijos, filosofijos ir teisių ekonomijos. Darys gerą pradą, darbą užbaigtų pati Lietuvos visuomenė. Šiuom tarpu Lietuvos katalikų vi siuomenė neturi pakankamai drąsos ir iniciatyvos, sako jog net Rusijoj katalikų universito nebuvę, o žmonės gerai mokyje žemę knisti. Vienas prof. Dr. A. Maliauskis kovojo drąsiai už radikalią reformą mokyklų srityje. Jei jo pagaminti projektai būtų buvę priimti, tai šiandien ne vien žydai bei lenkai, bet ir lietuvių katalikų turėtų visokių katalikiškų mokyklų, valdžios užlaikomų, jų skaitlinių je universiteta. Kol Lietuvos visuomenė pakankamai įvertins aukštojo mokslo katalikanis reikalingumą ir igys šiek-tiek ambicijos šio mokslo semti ir gaminti savo, ne laisvamanijos, paiešomis, gal praeis dar daug metų. Bet jei Amerikos lietuvių patys pradėtų organizuoti katalikų universitą Lietuvoje, tai jis visgi greičiau įsistiegtų. Mat ten šviesuomenė labiausia užima valstybės įstaigose ir įvairiu politikavimu, o kultūros darbai nelieka nei laiko, nei žmonių.

Sumanymai.

Nors truputį disciplinuo tai organizacijai privalo žinoti savas paiešas. Lietuvianis katalikams Amerikoje tautiniuose ir tikybiniuose žygiuose vadovauja Federacija. Jos nariams pravar tu būt žinoti kiek yra Amerikoje lietuvių katalikų ir kiek jų yra padarę visuomenio darbo. Šiam tikslui reikėtų: 1) padaryti lietuvių katalikų gyventojų sąrašus ir 2) išleisti metrašius, kur tiksliai atvaizduotų visą katalikų darbą: parapijas, jų įstaigas, turty ir parapijonių skaitlinį draugijas, jų turty, atliktus darbus ir t. p. Tankiai spaudoje pasigiriam, kad lietuvių Amerikoje esama apie milijoną. Mums gi rodo, kad jų čia tik pusė milijono, ir jokių būdu nedangiau kaip 600,000. Nors lietuvių natūra

LAISVAS KAMPĖLIS

Veda DĖDĖ PILYPAS

Laisvamanių bei liberalų žus. Ka jau čia juos besek mokina viens kitą laikraštis, nes etikos, bet hemokydami viens kitą kolioja. Kad išlaikyti laikraštine etiką arba padorumą, reikia tiesiog padoriai rašyti, o kiti tave pasaks. Padorumas, mat, tiek turi savyje galės, kad ji noroms nenoroms reikia gerbti, taigi geriausia nieko nesakius padoriai rašyti, ir tiek, o ne taip, kaip laisvamani daro: tu, girdi, meklai, meklai, vagio, rašyk padoriai. Koks balsas, toks ir atbalsis. Ir priešininkas taip pat atsikerta: tu, toks ir toks, padoriai rašyk. Ir taip sukasi užburtas ratas: viens kitam liepia būti žmoniškui, o ne viens nepraded.

Visai teisingai liberalai pastebi, kad katalikai čia "hopeless", vadinasi, žioje srityje negali liberalų pasekti. Išties, katalikai, niekad neseks panašios kvaijos laisvamanių etikos. Net šlykštu darosi besikaitant jų beprasmitis, valkiškus gualis priaugimas Amerikoje, rodo, nenašas, vienok iš tautėjimas dar didesnis. Juk mums kaip tautai begalo svarbu žinoti, kaip greit mes čia mirštame, kad žino tume kada visai išmirsime. O gal surasime įgyt tautinei mirčiai pasipriešinti, bet ir šiuo žvilgsniu turime žinoti kaip skaitlingi ir galingi esame.

Lietuvių, bent katalikų, gyventojų sąrašą nesunku būtų padaryti, žinant jog beveik visi katalikai priklauso prie savų parapijų. Iš sąrašo pasprustų tik pačios mažosios kolonijos, kurių joks kunigas ar visuomenės darbuotojas neatlanko. Bet ir jos turi kokią nors drausiją, kuri pagelbėtų tą sąrašą padaryti.

Ka jau čia juos besek mokina viens kitą laikraštis, nes etikos, bet hemokydami viens kitą kolioja. Kad išlaikyti laikraštine etiką arba padorumą, reikia tiesiog padoriai rašyti, o kiti tave pasaks. Padorumas, mat, tiek turi savyje galės, kad ji noroms nenoroms reikia gerbti, taigi geriausia nieko nesakius padoriai rašyti, ir tiek, o ne taip, kaip laisvamani daro: tu, girdi, meklai, meklai, vagio, rašyk padoriai. Koks balsas, toks ir atbalsis. Ir priešininkas taip pat atsikerta: tu, toks ir toks, padoriai rašyk. Ir taip sukasi užburtas ratas: viens kitam liepia būti žmoniškui, o ne viens nepraded.

Didelis skandalas kyla laisvamanių S. L. A. organizacijoje dėl kažkokio Bimbos pašalinimo. Bet įstaba kanc Bimbo likos pašalintas? Už komunizmo skelbimą? Bet komunizmas — liberalų tikslas. Jie gal to nežino, bet prie komunizmo čia. Tik pažūrėkime: Komunizmas bei bolševizmas yra socializmo višūnė. Be komunizmo socializmas tiesiog neapreptamas. Taigi socializmas veda prie komunizmo, o laisvamanybė prie socializmo. Tuo būdu laisvamanybė yra žemiausias laipsnis, socializmas augstesnis, o komunizmas pati višūnė.

Mūsų laudis nedaro jokios diferenciacijos, bei skirsniavimo, tik tiesiog visus žmones skiria į dvi dali: katalikų ir bolševikų.

Taigi už ką S. L. A. išmė Bimbo? Juk jis toks pats laisvamanis. Ar tik ne už tai, kad jis būdamas pažangus siekė pačios laisvamanybės višūnės, vadinasi komunizmo. Peranksti, mat, priejo prie tikslo. Rodos čia nėra prasišengimo, jei tikslas likos greičiau atsielktas. Bimbo lozingas žmogus, ir tiek.

Laisvamanių turėtų persvarstyti savo ištarmę ir įstatyti Bimbo į savo organizaciją.

PEIKIA FRANCIJĄ

Washington. — Sav. Valstijų sekretorius Mellon pareiškė, kad Francijos buvęs Vokietijos Ruhro apsardbuotojas neatlanko. Bet ir jos turi kokią nors drausiją, kuri pagelbėtų tą sąrašą padaryti.

ŠIUSKITE PINIGUS LIETUVON PER

The Bridgeville Trust Co.

Bridgeville, Pa.

NES TEN RASITE TEISINGĄ IR PIGIAUSĮ PATARNAVIMĄ.

Kurie dar neturite jų blankų ir savis užuominos kainos šimtinio, arba kurie norite parsikviesti iš Lietuvos ginklų, rašykite tuojus pas juos, o būsite užgandinti.

Adresuokite šitai:

THE BRIDGEVILLE TRUST COMPANY

BRIDGEVILLE, PA.

...and the fact that the *Journal* is a journal of the American Psychological Association, the largest and most influential organization in the field of psychology, adds to the journal's prestige and makes it a must-read for all psychologists.

Iš Vakarų Sibiro Kelionės

(Tęsa)

Važiuojame pakalpiu. O ras karštas, šilta, iš rytų pūsės kilsta juodi debesys, laukiama lietūs. Privažiuojame Borovos kauną. Kalnas liekia į kairę nuo mūsų. Apie kalną apsūrietas, kaip gyvatė, siauras ežeras. Saule ežero stovi ūkonų sodžius, jis taipogi liekia po kairę. Kelias eina šale ežero, paskiau pasibaigus ežerui, vingiuojasi apie kalnus. Ežero pašalinuose plaukioja dideli būriai laukinių ančių. Už ežero išleigvo kelias atkalnės, apaugusios retomis pušimis, paskiau prasideda staigus kalnas su baisaus dydžio akmenimis. Atkalnės visos tamsiai pilkos, kuovaisčiau tuo jos darosi mlynesnės ir mažai permatomos. Kalno viršūnės visai negalima atskirti nuo dangaus skriaudo tuo labiau, kad pradėjo lyti su perkūnija. Tamsus rylas udegnė visą kalno plotą. Perkalnių griaučia, storas balas blydėdama sklaidžiasi į visas puses. Kelia visai pablogėjo. Arkliai vos žingsniais velkasi. Didžiausios juodžemio kepsnės lupia ant tekinių. Šabas suka arklius tai į vieną pusę kelio, tai į kitą, mat, per žolę kiek lengviau važiuoti. Taip varginai važiuojame, kolį dvidešimt kilometrų. Privažiuojame didelį kazokų sodžių arba stanicę — šėučę, čia pat baigiasi ir kalnas. Šėučėje atrodo kaip didokas Lietuvos miestelis. Netol kabio stovi didelė staciatikų cerkvė, kaip paprastai su žaliu stogu. Į vakarus nuo cerkvės tęsiasi pora kilometrų ilgio keleta gatvių, abiem pusėm įvairaus didžio ir grožio užstatyta mediniais namais. Čia, matyt, tikinčiai gerai pasituri. Trobos daugumoje švelnios, aukštos su žaliomis langais. Kur-nes kur šalinio prie namų neragaučių darželiai, gan rūpestingai apžiūrimi. Medelių beveik nesimato, visa stanicė atrodo kaip belaisvių stovykla. Ukio mašinų ir įvairių padargų kienuose kims te prikimsta. Ukis, matyt, vedamas kultūringai. Žmonės švelnios, ko paprašius, neriai patarnauja, nors ne visai atvirūs ir draugingi. Gaf tas aiškinamas laiko trūkumu. Ukio mašinų ir įvairių padargų kienuose kims te prikimsta. Ukis, matyt, vedamas kultūringai. Žmonės švelnios, ko paprašius, neriai patarnauja, nors ne visai atvirūs ir draugingi. Gaf tas aiškinamas laiko trūkumu.

A. L. R. K. FEDERACIJOS XIII-TAS KONGRESAS

Siuomi, turim paskelbti Gerb. Visuomenai, kad A. L. R. K. Federacijos XIII-tas Kongresas įvyks Chicago, Ill., 28, 29 ir 30 d. rugpjūtio.

Kadangi šių svarbių įvykių metu Federacija yra užėmusi labai svarbią poziciją ne tik mūsų išeivijos, bet ir tėvynės Lietuvos gyvenime, tai visiems aišku kad reikia kreipti kuolidžiausio dėmesio į jos darbuotę. Federacijos Kongresas — tai mūsų tautos pajėgų mobilizacija, išdavimas apy-skaitos iš pereitų metų jos darbuotės ir nustatymas plėtimo būsimam veikimui. Tokiam svarbiam momentui nedidelė Federacijos skyrtai reikia tinkamai prisirengti. Ir šiaip darbuotojai malonūs kiti idomiai priskaityti žeminių paduotus įstatymus, sulig kurių rinkimus į būsimąjį Federacijos Kongresą malonūs sutvarkyti. Visos organizacijos priklausančios i Federaciją ir užsimokėjusios Kongresą nustačiusios diokles siunčia su-vo atstovus i Kongresą so-kančių būdus.

1. Centrinės organizacijos turinčios nemažiau 1.000 na-

RAYMOND'S

352-362 WASHINGTON ST., BOSTON

ATDARAS KIEKVIENĄ SUBATĄ IR KIEKVIENĄ SUBATOS NAKTĮ

VAIKŲ RUDI CEVERYKAI

1.95
Didumas
iki 5 1/2

Gerai
mokyklai
einan-
tiems

DAUG MERGINOMS PATENTUOTOS SKUROS
Su Vienu Sniru Ceverykų 1.95
Didumas nuo 2 1/2 iki 6 plačiais galais.

DAUG TAMSIAI RUDŲ
CEVERYKŲ 1.95
Didumas iki Nr. 2

VYRAMS TVIRTŲ GOODYEAR

Augštis Aukštis, Juodų, Ru-
dų ir Žibandų, Plačiais, Vidu-
tiniais ir Smalais galais

2.95 3.95
IR Visokio
didumo

MERGAITĖMS
Naujų Rudeninių
GINGHAM
DRESŲ 1.00
Kitos po 1.95, 2.25, 2.95
2-ras augštas

MOTERŲ
Naujų Rudeninių
VELTŲ SKRYBĖLIŲ
Apvadžiotų su
ROZANTO VUODEGA 1.95
2-ras augštas

MOTERIMS IR MERGINOMS NAUJŲ RUDENINIŲ KOTŲ

Kotai visokio ilgumo net iki 45 ir 47
GRAŽIAIS APVADEIS
Pusė su PAMUSALU ISVERTAMU
Pusė NEISVERTAMU
Visų PAMUSALAS GERAS
Dalis su KALIO KALNIERIAIS
8.75
2-ras
Augštas

VAIKAM Drapanu

Nedaug
iš Rutland, Vermont
MAŽIEMS KELNAITES
Corduroy ir Tweed su guzikais. Kalkule turi skublinas je-
kutes, matyti
Didumas nuo 3 iki 7

DAUG VAIKAM 2 Kelinių Mokyk. Siutų
RUDŲ 1.75
RAIN 1
KOCIŲ Visokio didumo

VAIKAMS PANGIAKŲ
Tvirtos plačios
Didumas nuo 8 iki 7 25c

VAIKŲ CORDUROY
KELINIŲ 95c
nuo 7 iki 17

Vaikų Blizų ir Marškinių
Kitos išdirbystės išpa-
davimas. Mūsų dailis
suterštų visokio didumo 50c

VAIKŲ SVETERIAI
Daug Dailiai Vilnoniai 2.00

VAIKŲ RUBERIO KELNAITES

HICKORY
Sutrintos
15c
VAIKŲ SKYRIUS
2-ras augštas

MOTERIMS EASY BASEMENT

Daug moterims megstų Jersey vestų. Atdaras kaklas, be rankovių, visokio didumo 15c
Stalės iš plonų drapanų drapanų, dailiai suteptų. Naktiniai marškiniai, chemizai, apsiaustai ir kel-
nės. Kiekvienas 65c
Vaikams mokyklai panašūs juodos bėvelės, plačios. Pora 15c
Daug moterims rankinių krepšelių. Patentuotos skuros ir pa-
slinkimui, spalvotų su veidrodėliu viduje. Daug Moterims Plonų Perkeltinių ir Gingham Stubos Žirkelių. Gražiai Apvadžiotų 95c
VYRAMS KHAKI KELINIŲ. Visokio didumo iki 1.00
42-ju Vyrų Overalls, Beach Jackets, Guminių Žirkelių, Darbo Siutų ir Kelinių. Balto Audimo Drapanų ir Laboratorijai Kotų. 65c

VYRAM SVIRSŲ EASY BASEMENT

VYRAMS KHAKI KELINIŲ. Visokio didumo iki 1.00
42-ju Vyrų Overalls, Beach Jackets, Guminių Žirkelių, Darbo Siutų ir Kelinių. Balto Audimo Drapanų ir Laboratorijai Kotų. 65c

1. atstovą, nemažiau 5,000 narių 2 atstovus, nemažiau 10,000 narių 3 atstovus.

2. Parapijos tris atstovus.
3. Federacijos apskritys 2 atstovus.
4. Federacijos skyrius 1 atstovą.
5. Tautos Fondo skyrius 1 atstovą.
6. Draugijos ir centralių organizacijų kuopos po 1 atstovą.

A. L. R. K. Federacijos XIII-tojo Kongreso dienotvarkė.

Pirmoji Sesija.
Kongreso atidarymas.
Maidatų priėmimas.
Prezidiumo rinkimas.
Komisijų rinkimas.

Antrąji sesija po pietų.
Pasveikinimų skaitymas.
Protokolo skaitymas.
Centro valdybos raportai.
Inesimai organizacijos plėtimui ir tvarkymo klausimais.

Trečioji Sesija (antrą dieną iš ryto)
Referatas Liet. Kolegijos klausimų (Tėvai Marijo-
nai).

Būsimųjų metų Federaci-
jos darbuotė. Vajai.

Ketvirtoji Sesija (antrą dieną po pietų)
Referatas "Mūsų tautos kultūriniai uždaviniai" (Dr. K. Pakštas).
Referatas "A. L. R. K. Federacija ir socialiai tautos uždaviniai" (kun. F. Kemė-
sis).
Referatas "Lietuvių pa-
rapijinės mokyklos Ameri-
koje" (Šv. Kazimiero Sese-
rys).
(Vakare — kat. laikraščių sąjungos susirinkimas).

Penktoji Sesija (trečią dieną iš ryto)
Referatas "Katalikų spau-
dos reikalais" (kun. K. Ur-
banavičius).
Katalikiškų Laik. Sąjun-
gos rezoliucijos.
Diskusijos apie laikraščių turinio gerinimą ir jų dides-
nį išplatimą.

Šeštoji Sesija (trečią dieną po pietų)
Ivairūs inesimai.
Centro Valdybos biudže-
tas.
Valdybos rinkimai.
Centro vieta.
Kitų metų Kongresui vie-
tos nuskirimas.
Kongreso uždarymas.

Su tikra pagarba,
Kun. A. Urbanavičius, darbu.

PASTABĖS.

Sandariečiai kazoką šoka, kad Lietuvos atstovas žada išvažiuoti. Kas gi tada bū-
ty, jeigu atstovas imtų dar ir ant toliaus Amerikoje pa-
siliktų? Būtų "sūdna die-
na."

Vileišis tai buvo "valsty-
binis" žmogus. Mat su be-
dieviais pūtė į vieną dūdą.

Kiek asarų išliejo, kiek vargo padėjo Vileišis ir kaip nepripažino, taip nepripaži-
no Amerika Lietuvą. Kaip tik atst. Čarnockis Ameriko-
je pasirodė, tuojais Ameri-
ka pradėjo kalbėti apie Lie-
tuvą. Koks didelis skirtu-
mas?

"Sandaros" radzibatoriui net barzda pajaujęs. Iš to didelio susijudimo net pu-
sė laikraščio prirašė minėda-
mas atstovo Čarnockio nuo-
pehus.

Sandariečiai nepriklauso jokiai partijai. Jie tik se-
ka socialistus, gi pastarie-
ji komunistus, komunistai gi žiūri, kad jų jų uodega
nepašmestų juos, stengiasi
jiems duoti daugiau drąsos
ardyme katalikų miveiktų

"Naujienos" su "Telegra-
mu" susibičiuliavo, iš to vi-
so tokią meilę igavo, kad vė-
liau iš meilės vienas kitai ki-
bo į sprandą ir vos, vos no-
sies viens kitam nemukando.
Kas bus toliau, tai pasaky-

"Sandara" sako, kad Eie-
turos ministerijai pirminin-
kas būtų neįsmanėlis, jeigu
kitą atstovą Amerikon pri-
siųstų ne sandarietį. Mat
sandariečiai yra "neutrals".
Ieilius.

Išvažiavimas!

Bus —
2-ą Rugšėjo - Sep.

Maironio Darže, Worcester, Mass.

Rengia —
A. L. R. K. MOTERŲ SAJUNGOS
Mass. ir Maine valstijų Apskritys
PRASIDĖS 10-TĄ VALANDĄ RYTE.

Siuomi kviečiame visą apylinkės visuomenę: senus ir
jaunus. Valio! visi i išvažiavimą. Minėtas išvažiavimas
bus žymesnis už kitus delto, kad vieša labai graži, prie di-
delio ežero, kuris suteikia ir ligoniams švelnatą, o svei-
kianis didelį smugumą. Minztam išvažiavime bus daug sve-
čių. Jaukimui bus proga susipažinti su kitų miestų jau-
niomene. Siame išvažiavime dalyvaus 8 chorai išlavin-
tais maloniais balseliais ir snūdins visų jaunsnius. Tame iš-
važiavime prie tam bus ir gabių kalbėtojų, kaip tai: iš Svei-
carijos, iš Chicago ir iš apylinkės kalbėtojų. Bus visokių
žaislų kurių niekad day niekur nebuvo matyta. Daugelis
yra gerų ir gražių dailių dovanoms; visai už mažą kainą
bus proga gauti dovaną. Prie tam bus visokių margunių
ny. Už atsižymėjimą žaisluose suteiksim ir gi dovanas.

RENGIMO KOMISIJA

KELRODIS: Važiokite Bostono gatvėkariu iki privačios
White City; pasukite po kairei, kur bus ženklas — Lietuvių
vėliava.